

รายงานการประเมินองค์การมหาชนและผู้อำนวยการองค์การมหาชน
ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

รายงานการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

การประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ดำเนินการตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ 5/2559 เรื่อง มาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2559 โดยคณะกรรมการองค์การมหาชนเป็นผู้ประเมินองค์การมหาชนและผู้อำนวยการองค์การมหาชนส่งมายังสำนักงาน ก.พ.ร. ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน (กพม.) ซึ่งสำนักงาน ก.พ.ร. ได้สอบทานความครบถ้วนสมบูรณ์ตามแนวทางการประเมินที่ กพม. กำหนดแล้วสรุปผลการประเมินเบื้องต้นของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) ดังนี้

ส่วนที่ 1 : การประเมินองค์การมหาชน	
องค์ประกอบ	ผลการประเมิน
ภาพรวม	พอช. มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ (ระดับ 1) โดยมีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ และมีตัวชี้วัดประเภทผลลัพธ์ในองค์ประกอบที่ 1 Function Base และ 2 Agenda Base ร้อยละ 80
องค์ประกอบที่ 1 Function Base	- ผลการดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย โดยทุกตัวชี้วัดเป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมาย : - สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ 65.73 ล้านบาท - สร้างมูลค่าเพิ่มทางสังคม ดังนี้ 1) มีกองทุนสวัสดิการชุมชนจำนวน 1,507 ตำบล โดยที่สมาชิกได้รับการสมทบไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน เข้าถึงสวัสดิการชุมชนที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนในชุมชน โดยมีรูปแบบสวัสดิการที่หลากหลายและสามารถตอบสนองความต้องการได้อย่างทันการณ์ ลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล 2) มีครัวเรือนที่เข้าถึงแหล่งเงินทุนเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาที่อยู่อาศัย จำนวน 2,083 ครัวเรือน เกิดกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัย มีการออมเงินและเกิดทุนของชุมชนในการดูแลและช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย - มีกองทุนสวัสดิการชุมชนสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตให้กับคนในชุมชน 1,042 กองทุน - ส่งเสริมให้เกิดตำบลบูรณาการพัฒนารวมทั้งถิ่นสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคงและสมดุล 518 ตำบล - แก้ไขปัญหาชุมชนแออัดอย่างเป็นระบบทั้งเมือง (Cities without Slums) 10 เมือง - จัดตั้งและพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชนระดับตำบลสู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น 2,181 ตำบล
องค์ประกอบที่ 2 Agenda Base	- การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน ดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด - การชี้แจงประเด็นสำคัญที่ทันต่อสถานการณ์ ไม่มีประเด็นสำคัญต้องชี้แจง - แก้ไขปัญหาชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทให้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 18,138 ครัวเรือน
องค์ประกอบที่ 3 Area Base	ไม่มี
องค์ประกอบที่ 4 Innovation Base	ความพึงพอใจของผู้รับบริการร้อยละ 85.60 สูงกว่าเป้าหมาย (ร้อยละ 80)
	การเบิกจ่ายเงินตามแผนการใช้จ่ายเงินร้อยละ 96.72 สูงกว่าเป้าหมายที่คณะรัฐมนตรีกำหนด (ร้อยละ 96)
	การกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชนมีระดับคะแนน 4.7462 สูงกว่าเป้าหมาย (4.0000 คะแนน)
	การพัฒนานวัตกรรมขององค์การมหาชน เรื่อง การพัฒนามาตรฐานระบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรชุมชน และยกระดับความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนในพื้นที่ ดำเนินการได้ตามข้อเสนอที่กำหนด
องค์ประกอบที่ 5 Potential Base	การพัฒนาองค์กรและบุคลากรขององค์การมหาชน ดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด
Integrity and Transparency Assessment (ITA)	ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงาน หรือ ITA มีคะแนน 85.46 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย 88.35

ส่วนที่ 2 : การประเมินผู้อำนวยการองค์การมหาชน	
ผู้อำนวยการ พอช. มีผลการประเมินในภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพ โดยมีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ และสมรรถนะทางการบริหารมีผลการประเมินเป็นไปตามเป้าหมายทุกด้าน	

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

วัตถุประสงค์การจัดตั้ง	ข้อมูลพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
1. สนับสนุนและให้การช่วยเหลือแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ การพัฒนาอาชีพ การเพิ่มรายได้ การพัฒนาที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนทั้งในเมืองและชนบท โดยยึดหลักการพัฒนาแบบองค์รวมหรือบูรณาการและหลักการพัฒนาที่สมาชิกชุมชนมีส่วนร่วมเป็นแนวทางสำคัญ ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและประชาสังคม 2. สนับสนุนและให้การช่วยเหลือทางการเงินแก่องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน 3. สนับสนุนและให้การช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน ตลอดจนประสานงานการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือดังกล่าวจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน 4. ส่งเสริมและสนับสนุนและสร้างความร่วมมือขององค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชนทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับจังหวัด และระดับประเทศ	■ งบประมาณ 1,253.36 ล้านบาท ■ รายได้ 197.07 ล้านบาท ■ เงินทุนสะสม 3,661.35 ล้านบาท ■ อัตรากำลัง(กรอบ/ บรรจุจริง) 310/ 289 คน ■ ค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร 154.57 ล้านบาท (ค่าตอบแทนและสวัสดิการ) ■ งบประมาณค่าใช้จ่ายตามแผนการใช้จ่ายเงิน (ประกอบด้วย เงินอุดหนุน + เงินทุนสะสม + รายได้) 1,553.09 ล้านบาท (เงินอุดหนุน 1,253.36 ล้านบาท+เงินทุน 299.73 ล้านบาท) ■ สัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร ร้อยละ 9.95 (ตามมติคณะรัฐมนตรี 28 พฤษภาคม 2561) ข้อมูล ณ วันที่ 30 กันยายน 2562

คณะกรรมการองค์การมหาชน (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562)				
	รายชื่อ		วันที่ได้รับแต่งตั้ง	วันที่หมดวาระ
ประธานกรรมการ	1. นายไมตรี	อินทุสุต	26 มีนาคม 2562	11 กันยายน 2563
กรรมการโดยตำแหน่ง	2. นายอภิชาติ	อภิชาติบุตร	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	ตำแหน่ง : รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรรมการส่วนราชการ)			
	3. นางสาวราติพย์	อากาหยี่	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	ตำแหน่ง : ผู้อำนวยการสำนักนโยบายพัฒนาระบบการเงินภาคประชาชน (กรรมการส่วนราชการ)			
	4. นายนิสิต	จันทรมวงค์	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	ตำแหน่ง : อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน (กรรมการส่วนราชการ)			
	5. นางชุตินาฏ	วงศ์สุบรรณ	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	ตำแหน่ง : รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (กรรมการส่วนราชการ)			
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	6. นางพิมพ์พร	กองสอน	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	ตำแหน่ง : กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน			
	7. นายจินดา	บุญจันทร์	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	ตำแหน่ง : กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน			
กรรมการและเลขานุการ (ผู้อำนวยการ)	8. นายไพโรจน์	สุวรรณหงส์	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	ตำแหน่ง : กรรมการผู้แทนองค์กรชุมชน			
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	9. นายแก้ว	สังข์ชู	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
	10. นายชัชวาลย์	ทองดีเลิศ	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
กรรมการและเลขานุการ (ผู้อำนวยการ)	11. นายสมชาติ	ภาวสุวรรณ	12 กันยายน 2560	11 กันยายน 2563
วิสัยทัศน์				
ชุมชนท้องถิ่นมีความเข้มแข็งสู่การจัดการตนเอง				

แบบประเมินองค์การมหาชนและผู้อำนวยการองค์การมหาชน
ตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

ภาพรวม

องค์การมหาชน	Function Base	Agenda Base	Area Base	Innovation Base	Potential Base	สรุปผลประเมิน องค์กร	คะแนน ITA*
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	-	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	ระดับคุณภาพ** (ระดับ 1)	85.46

ผู้อำนวยการองค์การมหาชน	ผลการปฏิบัติงาน			สมรรถนะ	สรุปผลประเมิน ผู้อำนวยการ
	สัญญาจ้าง	ผลการประเมิน องค์กร	งานที่คณะกรรมการ มอบหมาย		
นายสมชาติ ธาระสุวรรณ	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	ระดับคุณภาพ

ผลประเมินรายองค์ประกอบ

- หมายถึง ผลดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินสูงกว่าร้อยละ 67)
- ◎ หมายถึง ผลดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ 50 – 67)
- หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50)

สรุปผลประเมินภาพรวม

- หมายถึง ระดับคุณภาพ เป็นองค์การมหาชนที่มีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับสูงกว่าเป้าหมาย ทุกองค์ประกอบที่ประเมิน
- หมายถึง ระดับมาตรฐาน เป็นองค์การมหาชนที่มีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับสูงกว่าเป้าหมายไม่ครบทุกองค์ประกอบที่ประเมิน แต่ไม่มีองค์ประกอบใดองค์ประกอบหนึ่งได้รับการประเมินในระดับต่ำกว่าเป้าหมาย
- หมายถึง ระดับต้องปรับปรุง เป็นองค์การมหาชนที่มีผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับต่ำกว่าเป้าหมายในองค์ประกอบในองค์ประกอบหนึ่ง (แม้ว่าจะได้รับการประเมินในองค์ประกอบอื่นในระดับเป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมาย)

หมายเหตุ

* ITA : Integrity and Transparency Assessment หรือ ระดับคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงาน ประเมินโดย สำนักงาน ป.ป.ช.

** ระดับคุณภาพ

ระดับ 1	- องค์การมหาชนมีการกำหนดตัวชี้วัดประเภทผลลัพธ์ ในองค์ประกอบ Function/ Agenda/ Area ร้อยละ 80 ขึ้นไป - มีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ - มีตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินร้อยละ 100
ระดับ 2	- องค์การมหาชนมีการกำหนดตัวชี้วัดประเภทผลลัพธ์ ในองค์ประกอบ Function/ Agenda/ Area น้อยกว่าร้อยละ 80 - มีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ - มีตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินร้อยละ 100
ระดับ 3	- องค์การมหาชนมีการกำหนดตัวชี้วัดประเภทผลลัพธ์ ในองค์ประกอบ Function/ Agenda/ Area น้อยกว่าร้อยละ 80 - มีผลการประเมินสูงกว่าเป้าหมายทุกองค์ประกอบ - มีตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินน้อยกว่าร้อยละ 100

ส่วนที่ 1 : รายละเอียดการประเมินองค์กร

Function Base	Agenda Base	Area Base	Innovation Base	Potential Base	สรุปผลประเมิน องค์กร	คะแนน ITA
สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	-	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	ระดับคุณภาพ ● (ระดับ 1)	85.46

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เป้าหมาย	ผลการ ดำเนินงาน	ผล ประเมิน (ราย ตัวชี้วัด)	สรุปผล ประเมิน (ราย องค์ประกอบ)
1. Function Base	1.1 มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคม			●	สูงกว่า เป้าหมาย
	1.1.1 มูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ	52.44 ล้านบาท	65.73 ล้านบาท	(●)	
	1.1.2 มูลค่าเพิ่มทางสังคม	- กองทุนสวัสดิการชุมชนจำนวน 1,000 ตำบล สมาชิกได้รับการสมทบ ไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน เข้าถึง สวัสดิการชุมชนที่สอดคล้องกับวิถี ชีวิตของคนในชุมชน โดยมีรูปแบบ สวัสดิการที่หลากหลาย และสามารถ ตอบสนองความต้องการได้อย่างทัน การณ์ ลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล - สัดส่วนครัวเรือนที่เข้าถึงแหล่ง เงินทุนเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาที่อยู่ อาศัย จำนวน 2,083 ครัวเรือน เกิด กลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์เพื่อการ พัฒนาที่อยู่อาศัย มีการออมเงินและ เกิดทุนของชุมชนในการดูแล และ ช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อย	-กองทุนสวัสดิการ ชุมชน 1,507 ตำบล สมาชิกได้รับการ สมทบไม่น้อยกว่า 1 ล้านคน - ครัวเรือนเข้าถึง แหล่งเงินทุนที่อยู่ อาศัย 2,096ครัวเรือน	(●)	
	1.2 จำนวนกองทุนสวัสดิการชุมชน สร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิต ให้กับคนในชุมชน	1,000 กองทุน	1,042 กองทุน	●	
	1.3 จำนวนตำบลรูปธรรมการพัฒนา ชุมชนท้องถิ่นสู่การพึ่งพาตนเองได้ อย่างมั่นคงและสมดุล	510 ตำบล	518 ตำบล	●	
	1.4 การแก้ไขปัญหาชุมชนแออัดอย่าง เป็นระบบทั้งเมือง (Cities without Slums)	10 เมือง	10 เมือง	●	
	1.5 การจัดตั้งและพัฒนาคุณภาพสภ าศูนย์ชุมชนระดับตำบลสู่การพัฒนา ชุมชนท้องถิ่น	2,167 ตำบล (ตั้งใหม่ 534 ตำบลพัฒนาของเดิม 1,633 ตำบล)	2,181 ตำบล	●	

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เป้าหมาย	ผลการ ดำเนินงาน	ผล ประเมิน (ราย ตัวชี้วัด)	สรุปผล ประเมิน (ราย องค์ประกอบ)
2. Agenda Base	2.1 การสร้างความรับรู้ความเข้าใจ แก่ประชาชน (ร้อยละความสำเร็จ)			●	สูงกว่า เป้าหมาย
	2.1.1 ร้อยละการดำเนินการตาม แผนการสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ ประชาชน	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	(●)	
	2.1.2 ร้อยละการชี้แจงประเด็น ข่าวที่ทันต่อสถานการณ์	ร้อยละ 100	สถาบันฯ ดำเนินการ ชี้แจงประเด็นข่าวได้ ทันต่อสถานการณ์ จำนวนทั้งสิ้น 5 ประเด็นข่าว คิดเป็นร้อยละ 100	(●)	
	2.2 ชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเมืองและ ชนบทที่มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	17,000 ครัวเรือน	18,138 ครัวเรือน	●	
3. Area Base	ไม่มีตัวชี้วัด				
4. Innovation Base	4.1 ระดับความสำเร็จของการสำรวจ ความพึงพอใจและพัฒนาการ ให้บริการ	ร้อยละ 80 และองค์การมหาชนเสนอรายงานผล การปรับปรุงงานตามผลการสำรวจของ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ต่อคณะกรรมการ องค์การมหาชน	ร้อยละ 85.60 และองค์การมหาชนเสนอ รายงานผลการปรับปรุง งานตามผลการสำรวจของ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ต่อคณะกรรมการองค์การ มหาชน	●	สูงกว่า เป้าหมาย
	4.2 ร้อยละของการเบิกจ่ายตาม แผนการใช้จ่ายเงิน	ร้อยละ 96	ร้อยละ 96.72	●	
	4.3 ระดับการพัฒนาด้านการกำกับ ดูแลกิจการ	4 คะแนน	4.7462 คะแนน	●	
	4.4 การประเมินประสิทธิภาพในการ บริหารจัดการและการพัฒนานวัตกรรม เรื่อง การพัฒนามาตรฐานระบบการ บริหารจัดการที่ดีขององค์กรชุมชน และยกระดับความร่วมมือกับ สถาบันการศึกษาในการพัฒนา องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กร ชุมชนในพื้นที่	ดำเนินการตามข้อเสนอของ องค์การมหาชน ร้อยละ 100	ดำเนินการตาม ข้อเสนอขององค์การ มหาชน ร้อยละ 100	●	

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการประเมิน	เป้าหมาย	ผลการ ดำเนินงาน	ผล ประเมิน (ราย ตัวชี้วัด)	สรุปผล ประเมิน (ราย องค์ประกอบ)
5. Potential Base	5.1 การจัดทำและดำเนินการตาม แผนพัฒนาองค์กรและบุคลากรแบบ ก้าวกระโดด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เรื่อง พัฒนาระบบสารสนเทศการ สนับสนุนการพัฒนาขบวนองค์กร ชุมชน (CODI Project Management)	ดำเนินการตามแผนฯ ร้อยละ 100	ดำเนินการ ตามแผนฯ ร้อยละ 100	●	สูงกว่า เป้าหมาย

ผลประเมินรายตัวชี้วัด ● หมายถึง ผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายหรือสูงกว่าเป้าหมาย (ผ่าน)
○ หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย (ไม่ผ่าน)

ผลประเมินรายองค์ประกอบ ● หมายถึง ผลดำเนินงานสูงกว่าเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินสูงกว่าร้อยละ 67)
◎ หมายถึง ผลดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินอยู่ระหว่างร้อยละ 50 – 67)
○ หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมาย (ร้อยละตัวชี้วัดที่ผ่านการประเมินต่ำกว่าร้อยละ 50)

ส่วนที่ 2 : รายละเอียดการประเมินผู้อำนวยการ : นายสมชาติ ภาระสุวรรณ

ผลการปฏิบัติงาน			สมรรถนะ	สรุปผลประเมิน ผู้อำนวยการ
สัญญาจ้าง	ผลการประเมินองค์กร	งานที่คณะกรรมการ มอบหมาย		
สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	สูงกว่าเป้าหมาย ●	ระดับคุณภาพ ●

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการ ประเมิน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลประเมิน (รายตัวชี้วัด)	สรุปผลประเมิน (รายองค์ประกอบ)
2.1 ผลงานของผู้อำนวยการองค์การมหาชน (Performance)					
2.1.1 สัญญาจ้าง ผู้อำนวยการ องค์การมหาชน	1. การพัฒนา ตัวชี้วัดชุมชน เข้มแข็งและการ นำตัวชี้วัดชุมชน ไปประยุกต์ใช้	- ตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็งได้ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ระดับตำบล - รายงานภาพรวมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระดับจังหวัดไตรมาสที่ 4 - การพัฒนาตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็งได้ถูกนำมาใช้ใน พอช. ปี 2564 หน่วยงานต่าง ๆ ในระดับประเทศ ยอมรับและนำตัวชี้วัดไปปรับใช้ในการพัฒนาชุมชน และเป็นที่ยอมรับระดับสากล ในปี พ.ศ. 2564	- นำตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็งประยุกต์ใช้ในพื้นที่ระดับตำบล - ดำเนินการรายงานครบ 4 ไตรมาส - จัดตั้งคณะทำงานสนับสนุนการขับเคลื่อนตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็ง - จัดทำแนวทางการขับเคลื่อน (Road Map) ตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็ง - เกิดพื้นที่รูปธรรมนำร่องพัฒนาตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็งภาคละ 1 พื้นที่ รวม 5 พื้นที่	●	สูงกว่า เป้าหมาย
	2. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขององค์กร (Big Data)	- ตั้งคณะทำงาน และที่ปรึกษาภายนอก - การศึกษาฐานข้อมูลระบบภายในองค์กรและภายนอกองค์กร (มี.ค. – ก.ย. 2562) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาระบบฐานข้อมูลต่อคณะกรรมการสถาบันฯ	- แต่งตั้งคณะทำงาน - ศึกษาข้อมูลจากระบบโปรแกรม สารสนเทศเชิงพื้นที่ของ พอช. และผู้เชี่ยวชาญจากภายนอก - ประสานเชื่อมโยงข้อมูลผู้ลงทะเบียนบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ ซึ่งประสบปัญหาเรื่องที่อยู่อาศัย - นำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งจากระบบโปรแกรมของกองทุนสวัสดิการชุมชน และการเชื่อมโยงข้อมูลผู้รับประโยชน์เรื่องที่อยู่อาศัยของ พอช. - เกิดแผนการดำเนินการในปี 2563	●	

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการ ประเมิน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลประเมิน (รายตัวชี้วัด)	สรุปผลประเมิน (รายองค์ประกอบ)
	3. การปรับ โครงสร้างของ องค์กร	การจัดโครงสร้างและระบบงานที่เชื่อมโยงระหว่างสำนักงานภาค 5 ภาค และกลุ่มงานส่วนกลางในองค์กร	- มีการแต่งตั้งคณะทำงานศึกษาบทบาทและโครงสร้างองค์กร เพื่อทบทวน ศึกษาบทบาทของ พอช.ให้เหมาะสมสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ สถานการณ์ทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมชุมชนและประเทศที่เปลี่ยนแปลงไป - ลงพื้นที่และประชุมรับฟังความคิดเห็นร่วมกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และจัดทำข้อเสนอการปรับบทบาท ภารกิจ ยุทธศาสตร์และโครงสร้างของ พอช. - เปรียบเทียบโครงสร้างเดิมกับโครงสร้างใหม่ ที่จะเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน	●	
	4. การวิเคราะห์ และปรับ ระบบงานของ องค์กร	- มี Workflow ของกลุ่มงานพื้นที่ กลุ่มงานยุทธศาสตร์ รวมทั้งกลุ่มงานสนับสนุน และบริหารองค์กร - จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานตาม Workflow	- วิเคราะห์ระบบงานกลุ่มงานพื้นที่และกลุ่มงานยุทธศาสตร์ - เกิดการทบทวนขั้นตอนการบริหารจัดการโครงการ สนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ปีงบประมาณ 2562 ระดับภาค - ทบทวนขั้นตอนการดำเนินงาน บ้านมั่นคงและบ้านพอเพียง - มีการติดตามผลการปฏิบัติงานตาม Workflow ผังขั้นตอนระบบบริหารโครงการบ้านมั่นคง และบ้านพอเพียงชนบทของสำนักงานภาค 5 ภาค รวมทั้งสำนักบ้านมั่นคง	●	
2.1.2 ผลการประเมิน องค์กร	การดำเนินงาน ตามตัวชี้วัด ก.พ.ร.	มีผลเป็นไปตามรายงาน ส่วนที่ 1 การประเมิน องค์กร	มีผลเป็นไปตามรายงาน ส่วนที่ 1 การประเมินองค์กร	●	สูงกว่า เป้าหมาย
2.1.3 งานที่คณะกรรมการ มอบหมาย	การแลกเปลี่ยน เรียนรู้และ เชื่อมโยงระหว่าง ขบวนองค์กร ชุมชนไทยและ ขบวนองค์กร ชุมชนในประเทศ อาเซียน	- การแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศในอาเซียนผ่านประเด็นงาน เช่น การพัฒนาที่อยู่อาศัย เพื่อนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาของประเทศต่าง ๆ - สร้างความร่วมมือในอาเซียนและ พอช. อย่างน้อย 4 ประเทศ - แผนการขับเคลื่อนงาน	- การแต่งตั้งคณะทำงานวิเทศสัมพันธ์ใน พอช. 1 คณะ - จัดเวทีเสวนาและการแลกเปลี่ยนรู้เรื่องการพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัย ระหว่างขบวนองค์กรชุมชนไทยกับผู้นำต่างประเทศ/ผู้นำชุมชนในกลุ่มประเทศอาเซียน - เกิดความร่วมมือในงานพัฒนาระหว่าง พอช.และขบวนองค์กรชุมชนในประเทศ	●	สูงกว่า เป้าหมาย

องค์ประกอบ การประเมิน	ประเด็นการ ประเมิน	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลประเมิน (รายตัวชี้วัด)	สรุปผลประเมิน (รายองค์ประกอบ)
		พัฒนาในอาเซียนของ พอช. • นวัตกรรมแก้ไข ปัญหาที่อยู่อาศัยร่วมกับ หน่วยงาน และภาคีต่าง ๆ รวมทั้งข้อเสนอระดับ นโยบาย	ไทยกับหน่วยงานและชุมชนใน ประเทศอาเซียน • มีการลงนามในบันทึก ความร่วมมือ โครงการ Know Project ร่วมกับ 4 หน่วยงาน • มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน เวทีวิชาการ/การเสวนาระหว่าง ชุมชนชุมชนไทยกับชุมชน ชุมชนในอาเซียน		
2.2 สมรรถนะทางการบริหารของผู้อำนวยการองค์การมหาชน (Competency)					
สมรรถนะทางการบริหาร ของผู้อำนวยการองค์การ มหาชน		(ตามที่องค์การมหาชน กำหนด)			สูงกว่า เป้าหมาย
	1. ภาวะผู้นำ	ตามที่ กพม. กำหนด	เป็นไปตามเป้าหมาย	●	
	2. วิสัยทัศน์	ตามที่ กพม. กำหนด	เป็นไปตามเป้าหมาย	●	
	3. การวางกลยุทธ์	ตามที่ กพม. กำหนด	เป็นไปตามเป้าหมาย	●	
	4. ศักยภาพเพื่อการ ปรับเปลี่ยน	ตามที่ กพม. กำหนด	เป็นไปตามเป้าหมาย	●	
	5. การควบคุมตนเอง	ตามที่ กพม. กำหนด	เป็นไปตามเป้าหมาย	●	

สรุปผลงานสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

1. การพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนแออัดและผู้มีรายได้น้อย เป็นการดำเนินงานตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2560 ประกอบด้วยแผนงาน/โครงการที่สถาบันฯ รับผิดชอบ จำนวน 2 แผนงาน 4 โครงการ คือ 1) แผนพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนแออัดและผู้มีรายได้น้อย (1.1) โครงการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด “บ้านมั่นคง” (1.2) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง (1.3) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตกลุ่มคนไร้บ้าน และ 2) แผนที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยชนบท (2.1) โครงการบ้านพอเพียงชนบท โดยในปี 2562 สถาบันฯ ดำเนินการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย ดังนี้

- โครงการแก้ไขปัญหาชุมชนแออัด “บ้านมั่นคง” ในปี 2562 ได้รับงบประมาณอุดหนุน จำนวน 440.00 ล้านบาท เป้าหมาย 5,500 ครัวเรือน โดยเกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหชุมชนระหว่างขบวนองค์กรชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานในพื้นที่ ส่งผลให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มในลักษณะกลุ่มออมทรัพย์หรือสหกรณ์ เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยสู่การสร้าง ความมั่นคงในการอยู่อาศัย มีระบบสาธารณูปโภค สิ่งแวดล้อมที่ดีขึ้น 5,588 ครัวเรือน 67 ชุมชนใน 26 จังหวัด โดยผู้มีรายได้น้อยมีความมั่นคงในการอยู่อาศัย มีคุณภาพชีวิตและการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น สามารถแก้ปัญหาชุมชนแออัด/ชุมชนบุกรุก สร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ของเมืองและชุมชน รวมทั้งสมาชิกชุมชนเกิดระบบการออมทรัพย์ของสมาชิกในชุมชนที่ดำเนินควบคู่กับการบริหารจัดการโครงการ
- โครงการบ้านพอเพียงชนบท : ในปี 2562 ได้รับงบประมาณอุดหนุน จำนวน 258.75 ล้านบาท เป้าหมาย 11,500 ครัวเรือน เป็นการสนับสนุนการซ่อมแซม ปรับปรุง ต่อเติมบ้าน หรือการสร้างบ้านใหม่แทนบ้านเดิมที่มีสภาพทรุดโทรม โดยเกิดการซ่อมแซม/ปรับปรุง/ สร้างที่อยู่อาศัยให้กับครัวเรือนยากจนจำนวน 12,550 ครัวเรือน 1,454 ตำบลใน 76 จังหวัด ส่งผลให้ครัวเรือนยากจนที่มีปัญหาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยในชุมชน ได้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง มีคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อสภาวะของผู้อยู่อาศัยที่เป็นครัวเรือนยากจน นอกจากนี้ยังเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ ภาคประชาสังคม ในการสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรร่วมดำเนินการ

2. การสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน เป็นสร้างหลักประกันความมั่นคงในชีวิตของคนในชุมชน บนพื้นฐาน “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” โดยสนับสนุนการพัฒนาและสมทบงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชนรวม 1,874 กองทุน ครอบคลุมสมาชิกได้รับการสมทบจำนวน 1,291,890 คน และงบประมาณสมทบรวม 377,548,314 บาท ส่งผลให้สมาชิกสวัสดิการชุมชนได้รับประโยชน์จากการจัดสวัสดิการชุมชนร่วมกัน สามารถดูแลคนในชุมชนทุกช่วงวัย ตั้งแต่เกิดจนตาย ทำให้สมาชิกในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีเข้าถึงระบบสวัสดิการของชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพกองทุนสวัสดิการชุมชน ใน 1,042 กองทุน โดยมีเกณฑ์คุณภาพที่นำไปสู่ความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชน อันประกอบด้วย เกิดการจัดสวัสดิการชุมชนมากกว่าสวัสดิการพื้นฐาน สามารถดูแลผู้ด้อยโอกาสในชุมชน และมีการขยายจำนวนสมาชิกเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งได้รับการสนับสนุนงบประมาณหรือด้านอื่นๆ จากท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน รวมทั้งมีเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนเพิ่มขึ้น

ปัจจุบันมีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/ เมือง จำนวน 5,997 กองทุน สมาชิกกองทุนรวมทั้งหมด 5,994,974 ราย ส่งผลให้มีการจัดสวัสดิการพื้นฐานให้สมาชิกครอบคลุมตั้งแต่ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ซึ่งมีรูปแบบสวัสดิการที่หลากหลาย 13 ประเภท ได้แก่ สวัสดิการรับขวัญเด็กแรกเกิด ทุนการศึกษา จ่ายกรณีเข้ารับรักษาตัวในโรงพยาบาล บำนาญผู้สูงอายุ สวัสดิการเสียชีวิตจัดงานศพ สวัสดิการผู้ด้อยโอกาส คนพิการ ทุนประกอบอาชีพ ภัยพิบัติ ฯลฯ โดยมีผู้รับสวัสดิการตรง 1,973,697 ราย เงินจ่ายสวัสดิการรวม 2,042,543,103 บาท ผลจากการจัดสวัสดิการของชุมชน ก่อให้เกิดการฟื้นฟูระบบคุณค่า/ ทุนทางสังคมที่มีอยู่เดิมในชุมชน และเกิดการสร้างหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชน ทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทั้งในรูปของสิ่งของ เงินทุน และการช่วยเหลือเกื้อกูลของคนในท้องถิ่นที่มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย รวมถึงเกิดรายได้จากการออมเงินของสมาชิกในชุมชน ลดภาระค่าใช้จ่ายจ่ายภาครัฐนำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน เกิดรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชน โดยชุมชนเพื่อชุมชน (ข้อมูล ณ 31 สิงหาคม 2562)

3. การสนับสนุนสภาองค์กรชุมชน เกิดการขยายผลจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบลเพิ่มขึ้น รวมถึงสร้างความเข้าใจต่อหลักการเจตนารมณ์ตาม พ.ร.บ. สภาองค์กรชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย โดยปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เชื่อมโยง

สรุปผลงานสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ความร่วมมือกับกรมการปกครองส่วนท้องถิ่นในการสนับสนุนการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล และหนุนเสริมกระบวนการทำงานของสภาองค์กรชุมชนทั้งในระดับตำบล จังหวัด และระดับชาติ ส่งผลให้เกิดการขยายผลจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนใหม่ จำนวนทั้งสิ้น 490 ตำบล และพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชน จำนวน 1,691 ตำบล ก่อให้เกิดการยกระดับคุณภาพสภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกกลางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยมีการจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหาที่ชุมชนประสบ/ ข้อเสนอเชิงนโยบายระดับท้องถิ่น อาทิเช่น การพัฒนาอาชีพและส่งเสริมกลุ่มอาชีพในชุมชน การพัฒนาที่อยู่อาศัยและที่ดินทำกิน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน เป็นต้น เสนอต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับตำบล อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เทศบาลตำบล (ทต.) และหน่วยงานรัฐในระดับอำเภอ/ จังหวัด เช่น สำนักงานเกษตรอำเภอ/ จังหวัด สถาบันการศึกษา สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ชุมชนได้รับการแก้ไขและพัฒนาที่สอดคล้องกับปัญหา/ ความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน อันเป็นประชาธิปไตยชุมชนจากฐานราก

ทั้งนี้ นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบัน มีการจัดตั้งสภาองค์กรชุมชนตำบล รวมทั้งสิ้น 7,774 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 99.35 ของจำนวนตำบล/ เทศบาล/ เขตทั่วประเทศ มีจำนวนสมาชิกสภาองค์กรชุมชน รวมทั้งสิ้น 254,112 คน เกิดจำนวนชุมชน/กลุ่ม/องค์กรชุมชน/เครือข่ายองค์กรชุมชนเข้าร่วมและจัดแจ้งรวมทั้งสิ้น 155,795 องค์กร (ข้อมูล ณ 30 กันยายน 2562)

4. การส่งเสริมและสนับสนุนการยกระดับตำบลรูปธรรมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่การพึ่งพาตนเองได้อย่างมั่นคงและสมดุล เกิดการพัฒนาและยกระดับพื้นที่ปฏิบัติการเป็นพื้นที่รูปธรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่นสู่การจัดการตนเองในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 518 ตำบล ซึ่งได้มีการวิเคราะห์ข้อมูลศักยภาพตำบล การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่ครอบคลุมมิติต่างๆ ทั้งด้านการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกันในชุมชนระยะ 4 - 5 ปี โดยเชื่อมโยงแผนพัฒนาชุมชนกับหน่วยงานต่างๆ นำไปสู่การบรรจุเป็นแผนของหน่วยงาน อาทิ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานพัฒนาชุมชน และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ เป็นต้น และสนับสนุนทรัพยากรจากหน่วยงาน เช่น งบประมาณ การพัฒนาอาชีพ สถานที่ บุคลากร การพัฒนาคน การถอดบทเรียนชุมชน เป็นต้น ก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นร่วมกันโดยชุมชนเป็นแกนหลักในการขับเคลื่อน และใช้แผนพัฒนาชุมชนและรูปธรรมการดำเนินงานเป็นเครื่องมือหลักในการขับเคลื่อนงานพัฒนา เพื่อให้ชุมชนท้องถิ่นมีความมั่นคง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถพึ่งพาและจัดการตนเองได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งยกย่องระดับตำบลต้นแบบสู่การพัฒนา **“ตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็ง”** เพื่อเป็นเครื่องมือติดตามผลการเปลี่ยนแปลงด้านการพัฒนา สะท้อนการบรรลุเป้าหมายและความเข้มแข็งในการพัฒนาชุมชนและจัดการตนเอง อาทิ ตำบลนาแวง อำเภอเขมราฐ จังหวัดอุบลราชธานีมีจุดเริ่มต้นจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวโดยคนในชุมชนสู่การทำงานร่วมระหว่างสภาองค์กรชุมชนและองค์การบริหารส่วนตำบลนาแวง โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนระยะ 4 - 5 ปี เพื่อบูรณาการร่วมกับแผนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกัน ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างรอบด้านตามความต้องการและความร่วมมือกันของคนในพื้นที่ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์หาดทรายสูง ยกระดับโฮมสเตย์บ้านลาดเจริญให้มีมาตรฐาน ผลิตภัณฑ์ "ผ้าฝ้ายทอมือย้อมสีธรรมชาติ" ที่ออกแบบโดยคนในชุมชน เพื่อจัดจำหน่ายให้กับนักท่องเที่ยว อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีของกลุ่มข้าโอกาสพระธาตุพนมคุ้มโฮมพัฒนาเมือง ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน ชุมชนเกิดรายได้ มีความช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกันเป็นสังคมที่ไม่ทอดทิ้งกัน และมีจิตสำนึกต่อการพัฒนาบ้านเมืองอย่างยั่งยืน

5. การพัฒนาที่อยู่อาศัยในเมืองและชนบท

- ชุมชนผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทมีความมั่นคงในชีวิตในการอยู่อาศัย มีคุณภาพชีวิตและการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น สามารถแก้ปัญหาชุมชนแออัด/ ชุมชนบุกรุก สร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ของชุมชนเมืองและชนบท โดยผู้มีรายได้น้อยในชุมชนเกิดการเปลี่ยนแปลงสถานะจากผูกรุกที่ดินของรัฐซึ่งผิดกฎหมาย เป็นสถานะผู้อยู่อาศัยในชุมชนอย่างถูกกฎหมาย
- ผู้มีรายได้น้อยมีสุขภาพที่ดีได้อยู่ในสภาพแวดล้อมการอยู่อาศัยที่ดีขึ้น มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ ทำให้รัฐสามารถลดภาระในการรักษาพยาบาลต่างๆ เมื่อผนวกกับการที่มีการบริหารจัดการร่วมกันของชุมชน ทั้งการดูแลชุมชนของตนเอง ตลอดจนการจัดระบบสวัสดิการ การเกื้อกูลดูแลระหว่างกันในชุมชน ทำให้ปลอดจากปัญหายาเสพติด และอาชญากรรม เป็นการช่วยลดต้นทุนของรัฐในการดำเนินการ

สรุปผลงานสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

■ เกิดมูลค่าทางเศรษฐกิจ โดยการสร้างสินทรัพย์เป็นทุนให้กับผู้มีรายได้น้อยในลักษณะที่ดินและสิ่งปลูกสร้างเป็นการพัฒนาสินทรัพย์จากที่ดินของคุณค่า เป็นสินทรัพย์ที่เกิดคุณค่ามีมูลค่าเพิ่มมากขึ้นในเชิงเศรษฐกิจ ซึ่งชุมชนและครัวเรือนสามารถนำไปแปลงเป็นทุนในการประกอบอาชีพได้ต่อไป จากการประเมินมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมของโครงการบ้านมั่นคงในปี 2562 ในพื้นที่ 13 เมือง 9 จังหวัด 3,694 ครัวเรือนใน 5 ภาค พบว่า จากการส่งเสริมการพัฒนาที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการบ้านมั่นคงของสถาบันฯ ในลักษณะการปลูกสร้างบ้านเดี่ยว บ้านแฝด หรือบ้านทาวเฮ้าส์ ความสูงไม่เกิน 2 ชั้น ขนาดพื้นที่ใช้สอยภายในบ้านเฉลี่ย 48 ตารางเมตร/หลังคาเรือน ราคาต้นทุนในการก่อสร้างบ้านเฉลี่ยหลังละ 325,624.00 บาท ปัจจุบันมีบุคคลภายนอกมาสอบถามราคาขายจากสมาชิกโครงการบ้านมั่นคงเฉลี่ยหลังละ 1,080,769.23 บาท เกิดมูลค่าส่วนต่างจากราคาต้นทุนถึง 725,181.82 บาท/ หลังคาเรือน คิดเป็นร้อยละ 163.09 ส่วนมูลค่าที่ดินมีอัตราสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 102.28

■ รายจ่ายและภาระหนี้สินเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยของผู้ด้อยโอกาสลดลงจากที่ควรจะเป็น เนื่องจากต้นทุนในการปลูกสร้างบ้านภายใต้โครงการบ้านมั่นคงมีต้นทุนต่ำกว่าราคาบ้านของภาคเอกชน ผู้มีรายได้น้อยสามารถนำเงินส่วนต่างจากค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการซื้อเครื่องอุปโภคบริโภคและพัฒนาคุณภาพชีวิตได้เพิ่มขึ้น เช่น เครื่องมือในการประกอบอาชีพ ทุนการศึกษาสำหรับบุตรหลาน เงินทุนในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของผู้มีรายได้น้อยให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สะท้อนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นโดยระยะเวลาการเปลี่ยนแปลงสั้น ๆ จากเดิมที่สมาชิกโครงการบ้านมั่นคงเป็นเพียงกลุ่มคนรากหญ้าหรือกลุ่มหาเช้ากินค่ำ ได้พัฒนาให้ชุมชนมีสถานะที่ดีขึ้น มีระบบกองทุนชุมชนที่สมาชิกทุกคนสามารถเข้าถึงแหล่งทุนภายในที่มีระบบที่ยืดหยุ่น และเป็นหลักค้ำประกันให้กับชุมชนได้

■ เกิดการขยายกิจกรรมการพัฒนาชุมชนด้านต่างๆ ที่นอกเหนือจากการแก้ไขปัญหที่อยู่อาศัย “บ้านที่มากกว่าคำว่าบ้าน” โดยเกิดการพัฒนาอาชีพในชุมชน เช่น การใช้บ้านเป็นที่ประกอบอาชีพ การใช้พื้นที่ในการปลูกพืชผักเพื่อลดค่าใช้จ่ายมีอาหารปลอดภัย การดูแลสุขภาพ การออกกำลังกาย การป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติด การจัดการขยะและพลังงานทดแทน เป็นต้น

■ สามารถสร้างชุมชนเข้มแข็งและพัฒนาเรื่องบ้านที่มากกว่าบ้าน ใช้เรื่องของการสร้างบ้านเป็นเครื่องมือในการสร้างชุมชนเข้มแข็งในทุกเรื่อง เป็นรากฐานของชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน เกิดกระบวนการทำงานที่กระตุ้นให้ผู้มีรายได้น้อยจากพลเมืองเฉื่อยชา (Passive) สู่พลเมืองตื่นรู้ (Active) สร้างความเข้มแข็งในการร่วมกันบริหารจัดการ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมตัดสินใจ สร้างความสัมพันธ์ทางอำนาจในแนวราบ (Horizontal social capital) จากสภาพปัญหาของความไม่เท่าเทียมการเข้าถึงโอกาสในการมีที่ดิน ที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งโครงการบ้านมั่นคงเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้ผู้อยู่อาศัยในชุมชนได้เปลี่ยนสถานะจากผู้ถูกกดขี่ที่ดินของรัฐ/กลุ่มผู้เช่า/กลุ่มครอบครัวขยาย เปลี่ยนสถานะเป็นผู้อยู่อาศัยในชุมชนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เกิดความเท่าเทียมในการมีที่อยู่อาศัยและอยู่อย่างมีศักดิ์ศรี สิทธิในการเป็นพลเมืองที่มีส่วนร่วมในการพัฒนา ทำกิจกรรม หรือแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางการพัฒนาเมืองต่อภาครัฐได้ เกิดการสร้างตัวตนใหม่จากฐานของความมั่นคงในการครอบครองที่ดินและการพัฒนาที่อยู่อาศัย

■ เกิดการรวมกลุ่มสมาชิกโครงการบ้านมั่นคงและขยายไปสู่สมาชิกชุมชนโดยรอบ จนเป็นที่ยอมรับจากหน่วยงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน ภาควิชาการ และภาคประชาสังคมในการรวมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมพัฒนาและช่วยเหลือชุมชนเพื่อขับเคลื่อนประเด็นการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยร่วมกัน ก่อให้เกิดกิจกรรมที่สร้างโอกาสในการเข้าถึงและเท่าเทียมของกลุ่มผู้เดือดร้อน โดยเริ่มต้นจากกิจกรรมง่าย ๆ และพัฒนาให้เห็นถึงความสามารถที่ชุมชนลุกขึ้นมาจัดการตนเองได้ ตามแบบวิถีชีวิตชุมชนดั้งเดิม

■ เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเกิดการลงทุนและขยายการผลิตทั้งภาคการก่อสร้าง ภาคอุตสาหกรรมการผลิตวัสดุก่อสร้าง การพัฒนาพื้นที่สาธารณะสำหรับทุกคน และภาคอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องในด้านเครื่องเรือน เครื่องอุปโภคบริโภคในครัวเรือน รวมทั้ง ต่อยอดการสร้างรายได้และแหล่งเศรษฐกิจแห่งใหม่จากการใช้ประโยชน์ที่ดินและที่อยู่อาศัย ให้มากกว่าการเป็นที่พักอาศัยอย่างเดียว เช่น แหล่งผลิตสินค้าจากการรับงานมาทำที่บ้าน การเปิดร้านค้าให้บริการแก่สมาชิกในชุมชน การสนับสนุนการจ้างงานช่างชุมชน การขยายกองทุนชุมชน/เมือง กองทุนสวัสดิการชุมชน/ กองทุนสวัสดิการวันละบาท กองทุนรักษาดินรักษากัน เป็นต้น ซึ่ง “ถือเป็นเงินงบประมาณก้อนเล็ก ๆ ที่ไม่ใช่เพื่อสร้างบ้าน ซื้อที่ดิน แต่เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนร่วมกันคิด ร่วมกันทำ”

ด้านการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน และชุมชน

■ สร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้กับสมาชิกในชุมชนสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนอยู่ดีมีสุข จากการพัฒนากระบวนการพัฒนาองค์กรชุมชนในด้านต่าง ๆ เช่น การพัฒนาที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการบ้านมั่นคง การแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยในชนบท การจัดสวัสดิการชุมชน การเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระดับตำบล/จังหวัดและเชื่อมโยงกับแผนของหน่วยงาน โดยชุมชนได้รับการสนับสนุนงบประมาณ/ทรัพยากรที่สอดคล้องกับปัญหา/ความต้องการของชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับครัวเรือน

■ ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน โดยสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้กับองค์กรชุมชนทั้งในภาคเมืองและชนบทในอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำและสอดคล้องกับความสามารถในการจ่าย ก่อให้เกิดการออมทรัพย์ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เป็นการยกระดับการบริหารจัดการและการจัดการทางการเงินในชุมชน และเกิดเงินหมุนเวียนในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยในการพัฒนาอาชีพและจัดสวัสดิการ ซึ่งผู้มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคง นับเป็นกลุ่มคนที่ฐานะยากจนไม่สามารถเข้าถึงสถาบันการเงินต่าง ๆ ได้ เนื่องจากมีรายได้น้อยและบางครั้งครัวเรือนมีรายได้น้อยไม่แน่นอนในการดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคง สถาบันฯ จึงได้มีการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยและที่ดินผ่านการรวมกลุ่มของผู้มีรายได้น้อยในลักษณะกลุ่มออมทรัพย์และสหกรณ์ ทำให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยในอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ซึ่งเป็นอัตราดอกเบี้ยคงที่ตลอดระยะเวลา 15 ปี แทนที่จะต้องไปใช้เงินกู้ธนาคาร ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 15 ต่อปี ทำให้ผู้มีรายได้น้อยสามารถลดค่าใช้จ่ายในส่วนของอัตราดอกเบี้ยที่เป็นส่วนต่างจากเงินกู้ธนาคารได้ถึงร้อยละ 11 ต่อปี

■ สร้างระบอบประชาธิปไตยชุมชนจากฐานรากจากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยใช้ “สภาองค์กรชุมชนตำบล” เป็นกลไกและเครื่องมือในการขับเคลื่อน ทำให้ชุมชนลุกขึ้นมาแก้ไขปัญหาและมีบทบาทในการพัฒนาด้วยตนเอง มีความเข้มแข็งในการจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน

■ เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบล ส่งผลให้ชุมชนมีเงินทุนหมุนเวียนในการจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก โดยเกิดการจัดสวัสดิการของชุมชนตั้งแต่เกิดจนตาย ซึ่งมีรูปแบบสวัสดิการที่หลากหลาย 13 ประเภท เช่น สวัสดิการรับขวัญเด็กแรกเกิดทุนการศึกษา จ่ายกรณีเข้ารักษาตัวในโรงพยาบาล บำนาญผู้สูงอายุ สวัสดิการเสียชีวิตจัดงานศพ สวัสดิการผู้ด้อยโอกาสคนพิการ ทุนประกอบอาชีพ ภัยพิบัติ ฯลฯ ก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย นำไปสู่การแก้ไขปัญหาความยากจน ลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาล เป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงของคนในชุมชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

■ องค์กรชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชนได้รับการยอมรับและเกิดความร่วมมือในการทำงานร่วมระหว่างองค์กรชุมชน เครือข่ายองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคประชาสังคม

■ แผนงาน/ โครงการ/ กิจกรรมขององค์กรชุมชนได้รับการเชื่อมโยงบรรจุเป็นแผนของหน่วยงานท้องถิ่น/ หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับตำบล จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค ทำให้ชุมชนสามารถเข้าถึงแหล่งงบประมาณของหน่วยงานในการขอรับการสนับสนุนทรัพยากรและงบประมาณเพื่อการแก้ไขปัญหา/ พัฒนาชุมชนท้องถิ่น เกิดการใช้งบประมาณของชุมชนและหน่วยงานอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

■ หน่วยงานท้องถิ่น/ หน่วยงานภาครัฐเกิดการปรับวิธีงบประมาณที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนตามแผนพัฒนาของชุมชน และเกิดการจัดความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมระหว่างชุมชน ท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ เพิ่มขึ้น ลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างชุมชนกับหน่วยงาน

■ เกิดการฟื้นฟูระบบคุณค่า/ ทุนทางสังคมที่มีอยู่เดิมในชุมชน ในการช่วยเหลือเกื้อกูลของคนในท้องถิ่นที่มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย โดยชุมชน เพื่อชุมชนสู่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง

นอกจากนี้ จากการดำเนินงานพัฒนาที่อยู่อาศัยและการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นผ่านโครงการและประเด็นงานต่าง ๆ ได้ ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาศักยภาพทั้งในระดับปัจเจกบุคคล กลุ่มทางสังคม และชุมชนมากกว่าประเด็นเรื่องที่อยู่อาศัย หากสะท้อนผ่านกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals) อันเป็นมิติร่วมกันของประชาสังคมโลกเพื่อแสวงหาต่อการพัฒนาที่ไม่ทอดทิ้งใครไว้ข้างหลัง โครงการบ้านมั่นคงนับเป็นตัวอย่างรูปธรรมในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหลายประการ อันได้แก่ การแก้ไขปัญหาความยากจนและที่อยู่อาศัย (เป้าหมายที่ 1) การเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานและโครงสร้างพื้นฐาน (น้ำ ไฟฟ้า) อันเป็นการยกระดับคุณภาพชีวิต (Well – Being) ที่ดียิ่งขึ้น (เป้าหมายที่ 3 และ 6) การแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทางสังคม (เป้าหมายที่ 10) การเชื่อมโยงเครือข่าย

สรุปผลงานสำคัญ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562

ทั้งภายในและภายนอกพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (เป้าหมายที่ 17) สิ่งเหล่านี้เป็นเงื่อนไขพื้นฐานที่พัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วมโครงการในการพัฒนาและสร้างศักยภาพทั้งของตนเองและชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหา บริหารจัดการ และยกระดับที่อยู่อาศัยของตน รวมทั้งหนุนเสริมต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การรวมคิด รวมแก้ไขปัญหา รวมกับภาคีเครือข่ายเพื่อการขับเคลื่อนประเด็นที่อยู่อาศัย อันเป็นเงื่อนไขสำคัญต่อแนวทางการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาชุมชนแออัดทั้งเมืองอย่างยั่งยืนแนวทางหนึ่ง (เป้าหมายที่ 11)